

DREPTUL

LEGIslaTİUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

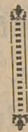
PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN G. MEITANI G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCUZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

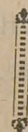
REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU**ABONAMENTELE**se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie

Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani

Un număr vechi 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R*O chestiune de drept internațional asupra prescrierii executării pedepselor* de d-l profesor D. Alexandresco.**JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ.** — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea I:* Atanase Stoenescu cu Maria A. Sincelleanu și altu.*Curtea de apel din București, secțiunea III:* Elisabeta P. Petrescu cu Nastasia D. Ilie.*Tribunalul județului Durostor:* Teodor Netezilof cu Stoian Curtef.*Judecătoria ocolului rural Odobești:* Toni Avram Tauber cu societatea „Podgoria“ Odobești.

Bibliografie.

O chestiune de drept internațional asupra prescrierii executării pedepselor

Se știe că, în materie represivă, prescripția produce un îndoit efect, acel de a stinge acțiunea publică și cea civilă, care izvorăște dintr'o crimă, delict sau contravenție polițienească (art. 593—595 pr. pen.), și acel de a stinge pedeasa pronunțată de tribunalele represive art. (596—598 pr. pen.).

Pentru a se justifica aceste dispoziții s'au dat mai multe motive, asupra căror vom reveni mai târziu tot în coloanele acestui ziar, când vom expune considerațiile generale asupra prescripției penale. Destul este să spunem deocamdată că motivul cel mai puternic și poate singurul motiv ce se poate invoca în specie, este că societatea nu are nici

un interes a pedepsi o infracțiune a cărei amintire este ștearsă.

Legea penală nu vorbește de suspendarea prescripției, ci numai de întreruperea ei. Actele întreruptive consistă, când este vorba de prescrierea acțiunii publice, în acte de instrucțiune și de urmărire (art. 593 pr. pen.). Vom vedea îndată care sunt actele întreruptive de prescripție când este vorba de prescrierea executării pedepselor.

Legea nevorbind de suspendarea prescripției, de aci rezultă că prescripția nu poate fi suspendată nici pentru un obstacol de fapt, nici pentru un obstacol de drept.

Cu alte cuvinte, suspendarea prescripției, de care vorbesc unele hotărâri judecătorești și unii autori, nu există în materie penală. În adevăr, suspendarea prescripției, întemeindu-se pe celebra maximă „*Contra non valentem agere non currit praescriptio*“, această maximă, extrasă din L. 1 § 2, Cod, *De annuali exceptione*, 7, 40, și formulată de jurisconsultul Bartolus, nu mai există în dreptul modern, întrucât astăzi cauzele care suspendă prescripția nu mai sunt lăsate, ca altă dată, la discreția judecătorilor, ci sunt statornicite

de lege în mod limitativ (art. 1876 urm. C. civ.). Această maximă nefiind înscrisă în legile actuale, este lipsită de orice valoare nu numai în materie civilă, dar și în materie penală. Va să zică rămâne bine stabilit că prescripția penală nu va fi niciodată suspendată și că ea curge în contra tuturor, fie vorba de prescrierea acțiunii publice, fie de prescrierea pedepsei.

Nu tot astfel este în privința întreruperii. Ea există în materie civilă, în materie comercială (art. 946 C. com., *in medio*) și chiar în materie penală.

Art. 593 pr. pen., vorbește de întreruperea prescripției numai în privința acțiunii publice. În art. 596 urm. Pr. pen., care se ocupă de prescrierea executării pedepselor, nu găsim nici un cuvânt relativ la întreruperea prescripției. Cu toate acestea, nu mai încapе îndoială că condamnatul care s'a sustras dela pedeapsă și o prescrie, va putea fi întrerupt în această prescripție.

Care sunt însă actele întreruptive de prescripție în această materie? Autorii răspund că, dacă este vorba de o amendă, numai urmărirea bunurilor condamnatului întrerupe prescripția.

Dacă este vorba de o pedeapsă corporală (închisoarea), numai executarea pedepsei poate s'o întrerupă. Pentru ca prescrierea unei pedepse să fie întreruptă, se cere deci ca condamnatul să fie arestat de către agenții forței publice, bine înțeles nu pentru altă faptă, ci pentru acea la care a fost condamnat. Cu alte cuvinte, trebuie ca pedeapsa, care eră în curs de prescripție, să fie executată; trebuie ca agenții forței publice să fi pus mâna pe condamnat, fără a fi nevoie ca el să fie condus și așezat în penitenciarul unde urmează să-și facă osânda. În acest sens se

pronunță aproape toți penaliștii: Garaud, Ortolan, Laborde, etc.¹⁾

Unele legiuri străine sunt chiar exprese în această privință.

— Astfel art. 96 din codul penal belgian dispune anume că prescripția pedepselor este întreruptă *prin arestarea* condamnatului, iar art. 72 din codul german merge și mai departe, prevăzând că prescrierea pedepselor este întreruptă *prin orice act al autorității competente, care ar avea de scop executarea pedepsei*, precum și prin arestarea condamnatului în scopul acestei executări²⁾.

Dar aci se prezintă chestiunea controversată asupra căreia luăm libertatea de a zice două cuvinte, cu toată neкомпetența noastră în materie penală.

Ce trebuie să decidem în caz când un delictent, osândit de către tribunalele noastre represive, a fost arestat în străinătate, în baza unei cereri de extrădare?³⁾

Arestarea lui de către autoritățile străine este ea un act întreruptiv de prescripție, sau prescripția pedepsei fi-va întreruptă numai când autoritățile străine vor predă pe condamnat în mâna autorităților române? Chestiunea nu este lipsită de interes pentru con-

1) Vezi însă Tanoviceanu, *Curs de drept penal*, II 2074, p. 528, care zice că simpla prindere a osânditului nu e suficientă pentru întreruperea prescripției, căci ea nu este o executare a pedepsei, ci un mijloc de a se ajunge la executare.

2) *Iede auf Vollstreckung der Strafe gerichtete Handlung derjenigen Behörde, welcher die Vollstreckung obliegt, so wie die zum Zwecke der Vollstreckung erfolgende Festnahme des Verrurtheilten unterbricht die Verjährung.*

3) Vezi în cât privește extrădarea tom. I al Coment. noastre, p. 351, text și nota 1 (ed. a 2-a), precum și tom. VII, p. 468 urm. În cât privește raporturile noastre cu Franța în această privință, vezi *J. Clunet*, anul 1905, p. 504 și *Cr. judiciar* din același an, No. 77, p. 616. În cât privește convențiile de extradare ce există între țara noastră și diferitele țări streine, vezi tom. VII al Coment. noastre p. 469 și S. Scriban, *Convențiile de extrădare ale României* (București, 1901, tip. Cr. judiciar).

damnat, fiindcă procedura extrădării poate uneori să fie un timp relativ îndelungat, și se poate prea bine întâmpla ca el să fie predat autorităților care au cerut extrădarea, în urma expirării timpului cerut pentru prescrierea pedepsei.

Curtea din București a decis la 1910 că arestarea operată în străinătate întrerupe prescripția, pentru motivul că Statul străin care încuviințează extrădarea, fie în baza unui tratat internațional, fie în baza reciprocității, primește așa zicând o delegație dela Statul care cere extrădarea și își dă tot concursul său la executarea unei hotărâri străine, ținând pe condamnat la dispoziția țării care-l reclamă⁴⁾

Tot în acest sens s'a pronunțat și Curtea de casație din Franța, precum și Curtea din Caen⁵⁾

Atât jurisprudența română cât și cea franceză este însă criticată de d-l Al. Juvara⁶⁾ și aprobată de d-l C. N. Toneanu⁷⁾.

4) Vezi această decizie, publicată în *Revista critică de drept, legislație și jurisprudență* (care și dărește existența și prosperitatea ei numai stăruinței și muncii neobosite a distinsului nostru fost elev, d-l *Barnosche-Vasiliu*), anul I (1910), partea II-a (Jurisprudența), p. 10 și 11.

5) Vezi *Pand. Périod.* 88. 1. 379; D. P. 89. 1. 173 și *Sirey*, 89. 1. 489 (cu nota lui Ed. Villey și cu un însemnat raport al consilierului Tanon); Trib. Avanches și C. Caen, *Pand. Périod.* 92. 2. 81 (cu nota prof. Gauckler). Această din urmă sentință, confirmată de Curtea din Caen prin adoptarea motivelor primilor judecători, decide că atunci când un individ condamnat de tribunalele franceze trece în străinătate, și când în urma unei cereri de extrădare, emanată dela autoritățile franceze, el nu poate decât fi predat acestor autorități, pentru că și îndeplinește o altă osândă pronunțată de tribunalele țării unde se adăpostise, prescripția pedepsei pronunțată în Franța este întreruptă (sentința zice în mod inexact *suspendată*), în tot timpul detențiunii sale în baza hotărârei străine.

6) Vezi *Revista critică* suscitată, anul, 1 (1910), *loco supra cit.*

7) Vezi aceeași revistă, anul I (1911), No. 4, p. 231—240. D-l Tanoviceanu (*Curs de drept penal*, II, 2074, p. 528, text și nota 1) se pronunță în contra jurisprudenței. «Nu putem admite, zice d-sa, că prinderea culpabilului, spre a fi extrădat, ar putea să aibă de rezultat întreruperea pedepsei, înainte de a fi predat autorităților românești».

Noi credem că arestarea în țară străină a osânditului întrerupe prescripția executării pedepsei pronunțată de tribunalele române, pentru că, la urma urmei, hotărârea românească este aceea care se execută peste fruntarii. Puțin importă deci dacă arestarea condamnatului emană dela autoritatea română sau străină, destul este ca aceasta din urmă să fi lucrat în baza sentinței de condamnare emanată dela tribunalele române. Toți autorii, afară de d-l Tanoviceanu zic, în adevăr, că nu este nevoie, pentru întreruperea prescripției, ca condamnatul să fie definitiv încarcerat în casa de arest unde el trebuie să-și facă osânda, fiind suficient ca acei în drept să fi pus mâna pe el⁸⁾.

Executarea osândei prin prinderea și arestarea condamnatului de către autoritățile competente, fie chiar străine, este deci incompatibilă cu continuarea din partea lui a prescrierei pedepsei, fiindcă această arestare îl pune în imposibilitatea materială de a se sustrage în mod voluntar dela consecințele pedepsei pronunțate în contra lui⁹⁾. Hotărârea fiind executată, consecința neapărată este că prescripția este întreruptă. Acestea ni se par adevăratele principii. Și să nu se zică că autoritatea străină, care a pus mâna pe condamnat, ar fi incompetentă, căci ea a operat în baza sentinței de condamnare și în virtutea delegațiunii suveranității române.

Iată foarte pe scurt motivele care ne fac a respinge teoria susținută de amicii noștri d-nii Juvara și Tanoviceanu și de a aproba pe cea susținută de d-l C. N. Toneanu.

D. Alexandresco

8) Vezi Garraud, *Tr. théorique et pratique du droit pénal français*, II, 547, p. 439 (ed. a 2-a); Ortolan, *Éléments de droit pénal*, II, 1901, etc.

9) Vezi *Cas. fr. Pand. Périod.* 1893. 1. 248.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 24 Iunie 1914

Președința d-lui C. R. Manolescu, președinte

Atanase Stoenescu cu Maria A. Sinceleanu și altu

AVOCAȚI. — ONORARIU. — PACT DE QUOTA LITIS. — REDUCERE.
— ART. 21 DIN LEGEA CORPULUI DE AVOCAȚI.

Dacă potrivit art. 21 din legea pentru organizarea corpului de avocați, atunci când convențiunea de onorar cuprinde nu o sumă fixă ci o porțiune din câștigul ce va rezulta din proces, instanțele judecătorești au dreptul să reducă suma în caz de vădită exagerare, urmează că ele au acest drept și atunci când, deși onorariul a fost stipulat printr'o cotă fixă, suma ce reprezintă acea cotă li se pare exagerată.

No. 372. — Respins recursul făcut de Atanase Stoenescu, contra deciziei No. 211 din 1913, a Curței de apel din București, secțiunea I, în proces cu Maria A. B. Sinceleanu și August B. Sinceleanu, soț.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Gr. Ștefănescu.

S'au ascultat: d-l avocat V. Athanasovici, pentru recurent, în dezvoltarea motivului I de casare, declarând că renunță la motivul II; d-l avocat N. Mitescu, pentru intimat, în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

«Violarea și reaua aplicare a art. 21 din legea organizării corpului avocaților din 1907, denaturarea convențiunii, exces de putere. Am arătat că în caz când Curtea găsește că onorariul convențional de 15%, stipulat între d-na Maria Sinceleanu, autorizată de soțul său deoparte și Atanase Stoenescu avocat, de altă parte, ar fi considerat ca vădit exagerat, tot ce putea face Curtea este de a reduce quantumul cotei stipulate, prevăzând o cotă inferioară celei convenite între părți. Curtea crede greșit că are dreptul în asemenea caz să reducă suma ce reprezintă onorariul, procedând astfel interpretează greșit și violează dispozițiunile art. 21 din legea mai sus citată, iar motivul Curței că are dreptul să reducă suma, iar nu cota, este eronat de oarece într'o convenție de onorariu cu *quota litis*, cota cuprinde prin ea însăși suma convenită proporțional cu totalul sumei ce se cuvine clientului. Procedând cum a procedat, Curtea transformă o convenție de onorariu, cota, într'o plată de onorariu fix și denaturează legea părților, adică convenția încheiată între ele coimțând și un vădit exces de putere.»

Având în vedere decizia supusă recursului din care

se constată că prin convenția din 23 Septembrie 1912, modificată la 4 Octombrie aceiaș an, Maria Sinceleanu, s'a obligat a plăti recurentului A. Stoenescu, ca onorar de avocat pentru valorificarea drepturilor ei de succesoare, ca soră uterină a defunctului Nae S. Maltezeanu, cum și pentru lichidarea lor, cincisprezece la sută din partea ce i s'ar cuveni în zisa succesiune; că, această convențiune fiind executată de recurent prin mijlocirea unei tranzațiuni între moștenitori, se recunoaște Mariei Sinceleanu dreptul la a șasea parte din succesiune, evaluată la 827.738 lei;

Că, recurentul a chemat în judecată pe Maria Sinceleanu, cerând să fie obligată la plata onorariului său de 15 la sută din a șasea parte a averii succesoriale, recunoscută numitei în urma serviciilor sale de avocat; că, tribunalul a admis în parte acțiunea și a obligat pe Maria Sinceleanu la plata onorariului de șase la sută din partea sa succesoria, iar Curtea de apel, prin decizia adusă în recurs, a redus onorariul la suma de 30.000 lei;

Văzând dispozițiunile art. 21 din legea pentru organizarea corpului de avocați, după care, atunci când convențiunea de onorar cuprinde nu o sumă fixă ci o porțiune din câștigul ce va rezulta din proces (pactul *quota-litis*) instanțele judecătorești au facultatea să reducă suma în caz de vădită exagerare;

Considerând că deși prin convențiunea părților, onorariul a fost stipulat printr'o cotă de cincisprezece la sută, când însă este vorba de reducerea lui de către justiție, această reducere se poate face și după suma ce reprezintă acea cotă, de oarece pe deoparte textul menționat nu cere ca reducerea să se facă dela o cotă la altă cotă, iar pe de alta numai transformând cota în suma ce ea reprezintă, judecătorii pot să aprecieze dacă quantumul onorariului este exagerat și prin urmare dacă este loc să uzeze de facultatea ce o au de a-l reduce în proporțiune cu serviciile aduse;

Că, în speță, Curtea de apel apreciind după natura serviciilor aduse, timpul și promptitudinea în care au fost executate, că suma de 124.181 lei, cât reprezintă cota de cincisprezece la sută din convenție, este exagerată în raport cu serviciile aduse și reducând-o la 30.000 lei, iar nu la o cotă proporțio-

nală părți succesoriale a Mariei Sinceleanu, nu a violat art. 21 menționat mai sus nici n'a denaturat convențiunea părților;

Că, așa dar, acest motiv de casare, este neînțemeiat.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI

SECȚIUNEA III

Audiența dela 23 Iunie 1914

Președința d-lui D. Florescu, președinte

Elisabeta P. Petrescu cu Nastasia D. Ilie

EXECUȚIUNE SILITĂ. — CONTESTAȚIE. — APEL. — COMPETINȚĂ.
— ART. 400 ȘI 402 PR. CIV.

Dreptul de apel recunoscut de art. 402 pr. civ., în materie de contestațiune la executare, trebuie înțeles în sensul principiilor generale în materie de competență, adică că contestațiunea va fi sau nu judecată cu drept de apel după valoarea obiectului în contestație care determină competența.

Prin urmare, dacă obiectul contestațiunii judecată de tribunal a fost de competența judelei de ocol, tribunalul a judecat acea contestațiune în primă și ultimă instanță, fără drept de apel.

No. 111. — Respins ca inadmisibil apelul făcut de Elisabeta P. Petrescu, contra sentinței cu No. 236 din 1914, a tribunalului Ilfov, secția I, în proces cu Nastasia D. Ilie și altu.

S'au ascultat: d-l avocat Georgescu-Carpen, din partea intimăților; d-l avocat H. Zamfirescu, din partea apelantei.

Curtea,

Asupra apelului făcut de Lisaveta P. Petrescu, cu autorizația soțului său Petre Petrescu, în contra sentinței No. 236 din 1914, a tribunalului Ilfov, secția I, prin care s'a respins ca nefondată contestația făcută de Vasile Moise, contra executării sentinței civile No. 170 din 1911, prin petiția prezentată înaintea d-lui judecător al ocolului Domnești, și continuată această contestație de către Elisabeta P. Petrescu și Petre Petrescu, soț dentru autorizare, obligându-se în acelaș timp contestatorii să plătească lui Matei Stan Lixandru 70 lei cheltueli de judecată;

Având în vedere susținerile orale ale părților și actele cauzei;

Având în vedere incidentul de inadmisibilitatea apelului ridicat de intimăți prin apărătorul lor;

Având în vedere că din actele cauzei se constată următoarele: intimatul Matei Stan Lixandru, a chemat în judecată pe Nastasia Dumitru Ilie, cu autorizația soțului său Dumitru Ilie, Dobra Ion Stoica și Nicolae Ion Ene, pentru a fi obligați să-i iase în posesiunea sa trei prăjini pamânt loc de casă, situat în comuna Grădinari, și să-și retragă ulucile după acest teren, acțiune care prin cartea de judecată No. 9 din 1910, a judecătoriei ocolului rural Domnești, a fost admisă astfel cum a fost formulată;

Că, în contra acestei sentințe, numiții au făcut apel, care prin sentința No. 622 din 1910, a tribunalului Ilfov, secția I, a fost respins ca inadmisibil, de oarece conform art. 31 din legea judecătorilor de ocoale, întrucât în acțiune nu se arată că pe terenul ce se reclamă este vr'o clădire, cartea de judecată este supusă recursului, iar nu apelului;

Că, în contra acestei sentințe nemulțumita a făcut opoziție care prin sentința cu No. 170 din 1911, a aceluiaș tribunal a fost respinsă pentru aceleași motive arătate mai sus;

Că, în urmă, această sentință fiind rămasă definitivă și investită cu formula executorie a fost pusă în executare de către intimatul Matei Stan Lixandru, contra cărei executări s'a făcut contestațiunea de față;

Având în vedere că dreptul de apel recunoscut de art. 402 pr. civ., în materie de contestație la executare, trebuie înțeles în sensul principiilor generale în materie de competență, adică că contestația va fi sau nu judecată cu drept de apel după valoarea obiectului în contestație care determină competența;

Considerând că la aceste principii nici o șlirbire nu s-a făcut prin dispozițiunile de lege relative la contestație la executare, căci art. 400 din procedura civilă, arată numai unde să se îndrepte asemenea contestații fără a se ocupa de chestiunea gradelor de jurisdicțiune care rămâne supusă dreptului comun;

Că, art. 402 din procedura civilă, nu deroagă nici el dela dreptul comun în această privință, ci se ocupă

numai cu termenile în care trebuie făcut apelul sau recursul ;

Considerând că menținerea dreptului comun asupra gradului de jurisdicțiune în materie de contestațiuni rezultă și din desbaterile parlamentare asupra art. 402 înaintea Senatului ;

Că, prin urmare, obiectul contestațiunii judecată în speță de tribunal fiind de competența judecătoreștii de ocol, tribunalul a judecat acea contestație în primă și ultimă instanță fără drept de apel ;

Că, dar, apelul de față nefiind admisibil, urmează a se respinge ca atare.

Pentru aceste motive, respinge apelul, etc.

Semnați : D. Florescu, D. G. Maxim, St. Urlățeanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI DUROSTOR

Audiența dela 27 Iunie 1914

Președința d-lui V. Rădulescu, președinte

Teodor Netezilof cu Stoian Curtef

DREPTURI REALE. — TRANSMISIUNE. — ACTE DE PROPRIETATE. — TRANSCRIPTIUNE. — LEGEA BULGARĂ DIN 19 IANUARIE 1908.

Legea bulgară pentru privilegii și ipotecă din 19 Ianuarie 1908, prin care s'a modificat art. 219 din legea pentru obligațiuni și contracte în sensul că contractele care au de obiect transmiterea dreptului de proprietate sau un alt drept real asupra imobilelor nu se vor mai putea face sub pedeapsă de nulitate decât prin acte de notariat, respectând drepturile anterior câștigate, a impus numai ca actele constituite înainte de intrarea în vigoare a legii ipotecilor să se transcrie.

Prin urmare o vânzare făcută prin act autentic în urma legii din 1908, nu poate fi opozabilă unui terțiu care a cumpărat acelaș imobil cu un act cu dată certă anterior acelei legi, și care l-a transcris după punerea ei în vigoare.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de Tudor Netezilof, contra cărții de judecată No. 113 din 1904, a judecătoreștii ocolului Accadânlar, prin care se respinge ca nefondată acțiunea intentată de numitul în contra lui Stoiciu Curtef, pentru revendicarea unui teren ;

Văzând actele și lucrările din dosar, precum și concluziunile părților ;

Având în vedere că prin acțiunea introdusă la prima instanță reclamantul cere să fie obligat pârâtul a-i delăsa în plină și absolută proprietate un teren de zece decare, situat în comuna Haskioi ;

Având în vedere că reclamantul își sprijină acțiunea sa pe un act de vânzare sub semnătură privată emanat dela Cula Enefa, în ziua de 27 Septembrie 1905, act căruia i s'a dat dată certă la 28 August 1909, de notarul tribunalului Silistra, și transcris la fosta judecătoreștie de pace Accadânlar la No. 12 din 19 Ianuarie 1911 ;

Având în vedere că pârâtul pentru acelaș teren, a prezentat actul de vânzare autenticat sub No. 159 din 29 Decembrie 1910, de fosta judecătoreștie Accadânlar, emanat dela aceeaș vânzătoare Cula Enefa ;

Considerând că actele emanând dela aceeaș vânzătoare pentru acelaș teren, tribunalul este chemat astăzi în apel a constata care din aceste acte este valabil, și ca urmare, care dintre părți ar fi considerată proprietară pe terenul cumpărat ;

Având în vedere că actul de vânzare dintre reclamant și Cula Enefa, fiind făcut la 27 Septembrie 1905, și dându-i-se dată certă la 28 August 1909, este valabil potrivit dispozițiilor art. 219 din legea pentru obligațiuni și contracte în vigoare la aceste date ;

Considerând că, deși legea pentru privilegii și ipotecă promulgată prin decretul princiar dela 19 Ianuarie 1908, a modificat art. 219 sus arătat, în sensul că contractele având de obiect transmiterea dreptului de proprietate sau un alt drept real asupra imobilelor, nu se vor mai putea face, sub pedeapsa de nulitate, decât prin act de notariat (autentic), totuși această lege, respectând drepturile anterior câștigate, a impus numai ca actele constituite înainte de intrarea în vigoare a legii ipotecilor să se transcrie, ceea ce în speță, reclamantul a și făcut-o la 19 Ianuarie 1911 ;

Având în vedere că pârâtul, la 29 Decembrie 1910, posterior datei certe a actului reclamantului, a cumpărat cu act autentic dela Cula Enefa acelaș imobil pe care ea îl vânduse reclamantului.

Ca acest act al pârâtului, deși autentic, nu poate fi opozabil reclamantului ca terță persoană, pentru

motivul că potrivit dispozițiunii art. 1 din legea organizatoare a privilegiilor și ipotecelor, sub imperiul căreia a fost confecționat, toate actele translativ de proprietate nu pot fi opozabile terților decât dacă sunt transcrise; or, actul pârâtului nefiind transcris, nu poate fi opozabil reclamantului;

Că, așa fiind, apelul de față se găsește întemeiat și are a fi admis, admitându-se ca urmare și acțiunea.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte, admite apelul, etc.

Semnați: V. Rădulescu, Paul Nicolescu.

JUDECĂTORIA OCOLULUI RURAL ODOBEȘTI JUDEȚUL PUTNA

Audiența dela 11 Ianuarie 1914

D. Constantinescu, judecător-ajutor

Toni Avram Tauber cu societatea «Podgoria» Odobești

FEMEIE MĂRITATĂ. — OBLIGAȚIA DE A LOCUI ÎMPREUNĂ CU SOȚUL EI. — LUCRURILE MOBILE DIN ACEASTĂ LOCUINȚĂ. — PREZUMȚIA CĂ ELE SUNT PROPRIETATEA SOȚULUI. — ART. 98, 196 ȘI 1909 C. CIV. — FACTURĂ. — DATĂ CERTĂ. — PROCES CIVIL. — DOVADA CU REGISTRE SAU MARTORI. — ADMISIBILITATE. — ART. 46 ȘI 57 C. COM.

1° Femeia măritată fiind obligată să locuiască împreună cu soțul ei, e presupusă că ea locuiește în casa soțului ei, și prin urmare, până la proba contrarie, toate lucrurile mobile ce se află la locuința soțului atunci când ambii soți locuiesc împreună, sunt presupuse a fi proprietatea exclusivă a soțului.

Faptul că soția are un contract de închiriere sau un alt titlu asupra imobilului unde ea locuiește împreună cu soțul său, nu schimbă prezumția că mobilele din această locuință sunt proprietatea soțului.

2° Factura fiind un act comercial, data certă a acestui act, prin derogare dela dreptul comun, se poate stabili cu registrele de comerț sau martori chiar atunci când se invoacă de un necomerciant în contra unui alt necomerciant și într'un proces civil, art. 46 și 57 c. com.

Judecata,

Având în vedere că, contestatoarea alegă în prim loc cum că obiectele prevăzute în contestația sa și

cari au fost sechestrate sunt proprietatea sa prin faptul că au fost găsite în locuința sa proprie ce o are luată cu chirie ea personal iar nu soțul ei care e debitorul și care locuiește cu dânsa;

Având în vedere că, femeia fiind datoare să locuiască împreună cu soțul ei (art. 196 c. civ.) se presupune până la proba contrarie că ei locuiesc împreună, fapt ce nici părțile nu contestă azi;

Considerând că prin faptul locuirii a două persoane împreună, rezultă că orice lucru mobil ce se află în locuința lor e presupus până la proba contrarie a fi posedat de ei împreună și deci conform principiului ce rezultă din art. 1909 c. civ., a fi proprietatea comună a lor;

E întrebarea însă, ce vom decide când acele două persoane sunt soț și soție și când ele nu și dovedesc fiecare proprietatea exclusivă a lucrurilor mobile cu acte cu dată certă? Cum vor fi considerați ei că posedă lucrurile și deci că sunt proprietari asupra lor?

Considerând că, chiar dacă azi sub actualul cod civil prezumția muciană, adică că, tot ce se află în locuința bărbatului este presupus a fi proprietatea lui, iar nu a femeii, nu ar mai fi admisă pentru motivele ce se admiteau atunci; totuș

Având în vedere că, prin art. 93 c. civ., se arată că femeia măritată nu are alt domiciliu decât acela al soțului ei, și să l'urmeze ori în ce loc va găsi el de cuvânt să și stabilească locuința sa; că, prin urmare e presupus că femeia e aceea care vine să locuiască în casa bărbatului și deci ea pentru a nu da naștere la discuții și pentru a și asigura proprietatea lucrurilor sale distinctă de aceea a soțului ei va trebui în totdeauna să se asigure să poată a dovedi că atât față de soțul său cât și față de terții, care anume lucruri sunt proprietatea sa, lucru ce mai întotdeauna se obișnuiește mai înainte de căsătorie a se face prin acte dotale, iar în timpul căsătoriei prin acte cu dată certă;

Că, prin urmare, până la proba contrarie toate lucrurile mobile ce se află la locuința soțului atunci când ambii soți locuiesc împreună, e presupus a fi proprietatea exclusivă a soțului;

Având în vedere că, contestatoarea soție a debitorului arată că prin faptul că, casele unde s'au găsit și sechestrat lucrurile, sunt luate cu chirie de ea personal după cum dovedește cu contractul autentic de la dosar, și că prin urmare acolo a fost locuința sa proprie iar nu a bărbatului, cu toate că ei de fapt locuiau împreună, și deci fiind locuința exclusivă a sa, ea e presupusă că posedă lucrurile și ca consecință acele lucruri sunt proprietatea exclusivă a ei;

Având în vedere că, din menționatul act de închiriere prin care contestatoarea soție a debitorului

închiriază pe numele său casele unde s'au sechestrat lucrurile și unde locuiește împreună cu soțul ei, aceasta nu face altă dovadă decât că ea contestatoarea s'a obligat personal a plăti prețul chiriei din averea proprie a ei și că proprietarul e obligat a-i pune ei personal la dispoziție imobilul închiriat, iar această închiriere o face ea fie ca o consecință a obligației de a contribui la sarcinile căsătoriei, fie din cauza credinței ce ar avea-o proprietarul caselor închiriate cum că ea ar fi mai solvabilă de cât soțul ei.

Considerând că, în a admite contrariul, adică că faptul închirierii de către soție a caselor unde soția locuiește împreună cu soțul său, face a se presupune că acolo este locuința exclusivă a femeii, ne-ar aduce la consecința că printr'o simplă formalitate, plata chiriei de către soție, să schimbăm o ordine de drept și anume în a se zice că bărbatul este presupus că locuiește la soție;

Având în vedere că, chiar această închiriere pe care o face soția pentru locuința lor, ea este și trebuie să fie făcută cu autorizația soțului;

Că, această autorizație pe care o dă soțul soției sale pentru săvârșirea contractului de închiriere conține implicit și autorizația că acolo va locui de va voi și el împreună cu ea;

Ca consecință, e că ori când soțul îi va ordona soției să părăsească acea locuință și să-l urmeze, ea va trebui să se supue, deci soția nu poate locui acolo unde voește ea, ci acolo unde locuiește și soțul și prin urmare soția locuiește într'un imobil nu pentru că îl are ea închiriat sau cu alt titlu, ci pentru că acolo locuiește soțul, sau pentru că el îi permite să locuiască;

Că, așa fiind, este inadmisibil a se admite, cum că lucrurile ce s'au sechestrat de către creditor și s'au găsit într'un imobil ce era închiriat de contestatoare, soția debitorului și cari locuiau împreună, sunt prin acest fapt proprietatea exclusivă a ei;

Având în vedere că, contestatoarea în subsidiar a cerut a dovedi prin facturile de la dosar cum că ea contestatoarea a cumpărat lucrurile sechestrare anterior sechestrului, iar proba datei certe a facturilor a o face cu registrele comerciale ale vânzătorului a celor lucruri sau cu martori;

Având în vedere că, facturile pe lângă că servesc în comerț spre a arăta cantitatea, calitatea și valoarea mărfurilor ce fac obiectul unui contract comercial, dar mai servesc și pentru confirmarea titlului de proprietate a lucrurilor mobile atunci când este discuție asupra posesiunii lor;

Având în vedere că, un act sub semnătură privată cum sunt facturile de față nu poate fi opus unei persoane a treia interesată de cât de atunci decând acel act a căpătat dată certă;

Având în vedere că, factura fiind un act comercial, data acestui act prin derogare de la art. 1182 c. civ. va putea fi stabilită față de cei de al treilea prin toate mijloacele de probă stabilite de codul comercial conform art. 46 și 57 c. com., deci și prin registre și martori. (Alexandrescu Tom. VII p. 178)

Având în vedere că, știut este cum că din cauza celerității comerțului ar fi aproape imposibil ca o factură să fie făcută sub formă autentică sau legalizată, și de aceea legiuitorul prevăzând aceasta a redactat art. 57 c. com. în termeni generali prevăzând prin urmare și cazul când acel act comercial (factură) se invoacă de un necomerciant în contra unui alt necomerciant și într'un proces civil;

Că, așa fiind judecata urmează a admite contestatoarei dovada cu registrele de comerț ale vânzătorului obiectelor din factură sau cu martori, spre a dovedi data certă a acelor facturi;

Pentru aceste motive, judecata admite contestatoarei dovada cu registrele de comerț ale vânzătorului prevăzută în facturi sau cu martori să dovedească data certă a acelei facturi.

Semnat: D. Constantinescu.

BIBLIOGRAFIE

Dreptul Civil Român, Tom. IV partea II, ed. 2. de Dimitrie Alexandrescu. — București, 1914. — **Preț** 18 lei.

Neobositul prodesor dela Iași a dat la lumină a doua ediție revăzută, corectată și mărită considerabil din tomul IV. partea II a tractatului său de drept civil. Acest volum cuprinde testamentele (art. 856—931) și este însoțit de o tablă alfabetică și analitică, în care cititorul găsește cu înlesnire sinteza tuturor chestiunilor la care dă loc vasta materie a dispozițiilor testamentare.

* * *

Atributul puterii judecătorești în materie de extrădare (schiță istorică asupra instituției extrădării în țara noastră) de George D. Nedelcu. — Un vol. în 8° de 67 pag. — București. — Tip. D. C. Ionescu, Str. Câmpineanu. **Prețul** lei 2.75.

* * *

Codul de comerț comentat de d-l M. A. Dumitrescu, profesor de dreptul comercial la școala superioară de comerț din București Vol. IV art. 80 și 86—112 c. com., și 1511 1522 c. civ.

Acest nou volum din comentarul d-lui Dumitrescu, apărut acum, tratează despre societățile civile și comerciale, în nume colectiv și în comandită simplă. Se găsește de vânzare la librăria editoare Leon Alcalay cu prețul de lei 12.

În aceiaș editură va apare în curând a doua ediție a *Codului de procedură civilă* adnotat de d-l Em. Dan, precum și *Codul de comerț* adnotat de d-l I. Ionescu, grefier la Curtea de casație.